

ЕНЕРГИЈА

КОЛУБАРА

број 101 // април 2026.

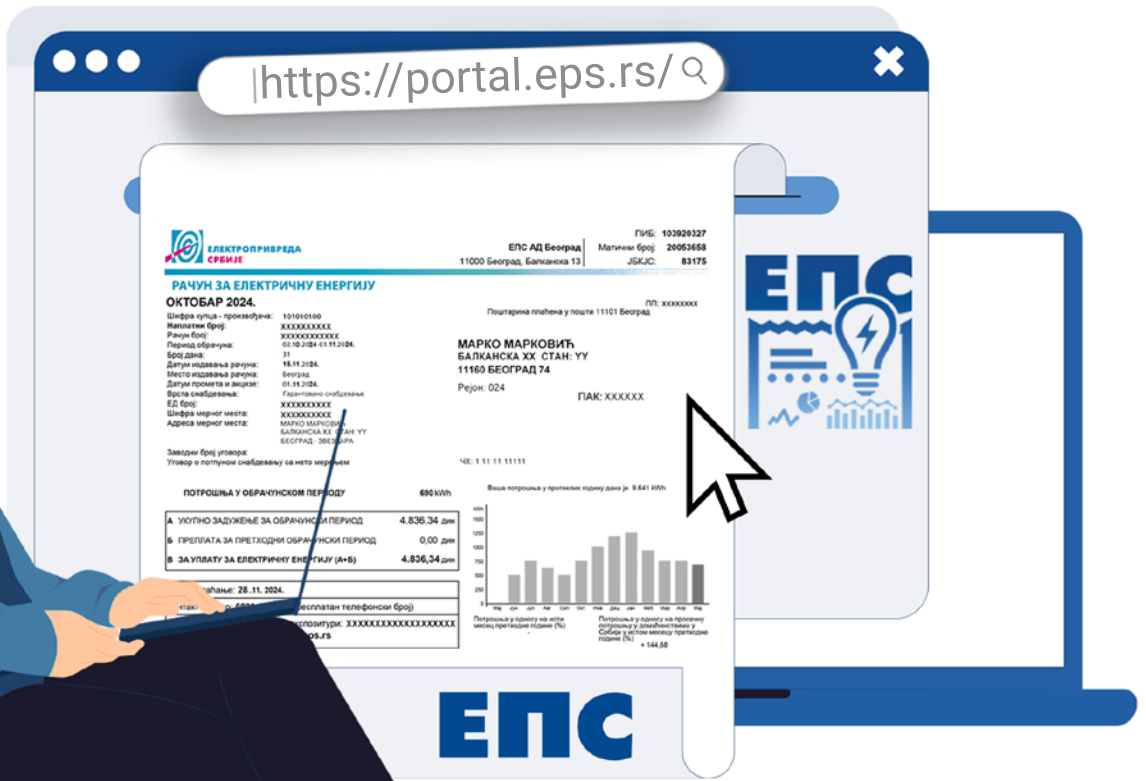
ISSN 2560-5143

■ Са Поља „Е“

Генералка На
„пلودару осам“

www.eps.rs

изабери
е-рачун

И

плати до
20. у месецу

оствари
попуст од

7%

на рачун за струју

ЕПС - УВИД У РАЧУН

Плаћајте рачуне путем портала или мобилном апликацијом

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

Садржај

из епс групе

04

Са Самита енергетике у Требињу
Брже и ефикасније до сигурне енергетске будућности

актуелно

08

Са Поља „Е“
Генералка на „глодару осам“

10

Површински коп „Радљево“
Ископана милионита тона угља

11

Завршена изградња
„Еко-Тамнаве“ у Каленићу
Ускоро почиње рад регионалне депоније

14

Машинска служба Поља „Г“
Ужурбано пред велику сеобу

15

У посети ауто-сервису у Вреоцима
Екипа која спаја младост и искуство

локални мозаик

18

Часописи двеју основних школа
лазаревачке општине
У ритму школске свакодневице

22

Кошаркашко вече за памћење
за Душана Стевановића Топу
Човек који није изашао из игре

06

Служба одводњавања „Тамнава-Западног поља“

На стражи против воде

12

Дуално образовање у РБ „Колубара“

Знање које се не учи само из књига

20

Тачно 60 година од када су кренуле прве тоне угља са Поља „Д“

Судбински везан за април

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ АД, Балканска 13, Београд
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР: Душан Живковић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Тања Крстонијевић,

ШЕФ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ РБ КОЛУБАРА И ТЕНТ: Наталија Живковић, ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Ана Павловић,

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: Милан Цвијетић,

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 735 5086, 735 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs,

НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: Три „О“ д.о.о. Аранђеловац, ТИРАЖ: 3.500

Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године. Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Емисије сумпор-диоксида мање за 30 пута

Завршена је још једна велика инвестиција „Електропривреде Србије“ и у пробном раду је постројење за одсумпоравање у термоелектрани „Никола Тесла Б“. Свечаном обележавању завршетка радова на изградњи овог значајног еколошког пројекта, 6. априла, присуствовали су Дубравка Ћедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике, Сара Павков, министарка заштите животне средине, Душан Живковић, генерални директор „Електропривреде Србије“, Ацуши Саито, отправник послова у амбасади Јапана у Републици Србији, представници „Mitsubishi Heavy Industries“ и извођача радова.

– Поносна сам што је завршен највећи еколошки пројекат у овом делу Европе и што сада наши највећи термокапацитети испуњавају све еколошке норме и то не само домаће већ и европске. Већ успешно раде оваква постројења у „Костолцу Б“ и ТЕНТ А и сада ће и овде емисије сумпор-диоксида бити драстично смањене за чак 30 пута – рекла је Дубравка Ћедовић Хандановић, министарка рударства и

енергетике. – Додатно и емисије прашкастих материја су испод прописаних граница. Само овде у Обреновцу у изградњу система за одсумпоравање у ТЕНТ А и ТЕНТ Б уложено је више од 420 милиона евра. На овај начин још једном смо потврдили нашу одређеност да модернизujemo српску енергетику, али и да је ускладимо са највишим стандардима заштите животне средине. Међутим, оно што је најважније је да на овај начин унапређујемо квалитет ваздуха

не само у Обреновцу већ и у Београду и околини.

Сара Павков, министарка заштите животне средине, рекла је да је ОДГ у ТЕНТ Б још један показатељ да се одговорном применом савремених технологија могу постићи конкретни резултати у заштити животне средине.

– Заједно постављамо високе стандарде како енергетски систем може и треба да изгледа, јер наши грађани управо то и заслужују – ефикасан, поуздан

енергетски систем, усаглашен са свим еколошким стандардима – рекла је Сара Павков.

Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, истакао је да је инвестиција вредна око 250 милиона евра и да је ово постројење успешно завршено са јапанским партнерима и домаћим компанијама.

– У ОДГ постројење уграђена је најсавременија опрема реномираних произвођача и реч је о технологији одсумпоравања димних гасова влажним поступком у којем се користи креч. Нуспроизвод овог поступка је гипс, који се већ производи и који је еуро квалитета. Очекивана годишња производња гипса је око 200.000 тона и тиме јачамо капацитет ЕПС-а у циркуларној економији. За нас је посебно важно што смо продужили радни век и енергетску ефикасност једног од ослонаца нашег електроенергетског система – рекао је Живковић.

Министарке, представници ЕПС-а, амбасаде Јапана у Србији, компаније „Mitsubishi Heavy Industries“, извођачи радова, у складу са јапанском традицијом успешно завршен посао обележили су отварањем „Саке“.

Р. Е.

■ Са Самита енергетике у Требињу

Брже и ефикасније до сигурне енергетске будућности

У веку електричне енергије, дигитализације и вештачке интелигенције одлуке које се тичу енергетске будућности морамо да доносимо брже и ефикасније, а јасно је да сигурне енергетске будућности нема без нуклеарне енергије, рекао је Душан Живковић, генерални директор „Електропривреде Србије“ на отварању Самита енергетике у Требињу, 25. марта.

– У данашње време, одлуке које доносимо морају да буду брзе, јер се енергетске компаније налазе између енергетске сигурности коју треба да обезбеде и интересних

група које имају своје циљеве у енергетској транзицији, али и финансијских институција које

виде свој простор да пласманом новца обезбеде своју будућност – изјавио је Живковић.

Он је подсетио да ЕПС данас у погону има нових 426 MW, да су услуге ка купцима дигитализоване, као и да је компанија продајом гипса и пепела постала део циркуларне економије.

– ЕПС је покренуо највећи инвестициони циклус који се пре свега односи на градњу реверзибилне хидроелектране „Бистрица“, пројекта од регионалног значаја, великог солара, као и гасне електране у Нишу, али и хидроелектране „Бук Бијела“ – рекао је Живковић.

Р. Е.

ЕПС-у улога оператора будуће нуклеарке

Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, рекао је да Србија треба да нађе своје место и простор у тој технологији

Електропривреда Србије треба да буде оператор будуће нуклеарне електране, а као највећа енергетска компанија у земљи има развојни капацитет за ту улогу и фокус сада треба да буде образовање будућих кадрова – рекао је Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, 16. априла на стручном скупу „Енергија, Пројекти, Сигурност“ одржаном на Златибору.

Он је истакао да ЕПС кроз процес декарбонизације разуме да долази неко ново време и да базна енергија мора да буде нека друга. Живковић је нагласио да земље које поседују нуклеарне електране спадају међу најразвијеније и да Србија треба да нађе своје место и простор у тој технологији.

– Најзначајнија, стратешка инвестиција је изградња реверзибилне ХЕ „Бистрица“ и тај пројекат напредује. Добили смо локацијске услове за електрану, што је темељ за даљи развој пројекта, а почетком следеће недеље расписујемо прве тендере за инфраструктурне радове – рекао је Живковић.

Он је указао на то да је гас извесно транзициони енергент, те да се интензивно разговара о гасној електрани у Нишу, као и на то да је ЕПС у последње три године имао веома добре резултате и финансијске и производне.

– То је резултат рада тима на чијем сам челу, свих запослених. ЕПС је данас стабилна, профитабилна компанија са јасним и одлучним плановима за развој. У ове три године ЕПС је јачи за 426 нових мегавата. Завршили смо блок Б3 у Костолцу и обезбедили 350 MW нове сигурне, базне снаге. Пустили смо у рад и наш први ветропарк у Костолцу, снаге 66 MW и соларну електрану „Петка“ од 10 MW. Завршили смо и постројења за одсумпоравање у ТЕНТ А и ТЕНТ Б. Сада сви наши велики термокапацитети имају емисије SO₂ драстично мање, за чак 30 пута, и значајна средства смо уложили у заштиту животне средине. Завршили смо ревитализацију РХЕ „Бајина Башта“. Обновом највећих ХЕ добили смо нових 100 MW и

укупно на мрежи последњих неколико година је готово 550 MW нове снаге – рекао је Живковић.

Говорећи о изазовима, генерални директор ЕПС-а указао је на то да треба инсистирати на решењу за ЦБАМ таксу за енергију произведену из ОИЕ, јер би на тај начин 550 MW из ветропаркова могло са годишњом производњом до 2.000 GWh да генерише и до 250 милиона евра прихода од извоза енергије. Живковић је истакао да је тренутна позиција енергије из региона неконкурентна у ЕУ, а да и самој ЕУ често недостаје енергије.

Међу кључним темама на скупу „Енергија, Пројекти, Сигурност“ биле су и енергетска транзиција, развој ОИЕ и начини финансирања декарбонизације

Александар Јаковљевић, извршни директор за инвестиције и развој у ЕПС-у, истакао је да је стратешки инвестициони пројекат изградња РХЕ „Бистрица“, који ће омогућити прикључење нових 1.500 MW из ОИЕ, ушао у једну од најважнијих фаза реализације.

– Зелена транзиција нису само ОИЕ пројекти, већ обавеза за обезбеђење сигурности снабдевања, а ми ту сигурност сада обезбеђујемо из угља. Ова два процеса морају да буду синхронизована. Инвестираћемо у рударство у наредних десет година како бисмо обезбедили сигурно снабдевање грађана. Ово је трансформација енергетике, целе привреде и друштва. Потребна је активна улога дистрибутивног и преносног система, промене у начину грејања, транспорту, али и управљању потрошњом – објаснио је Јаковљевић 16. априла на панелу „Како до зеленог региона – нови ОИЕ пројекти, шансе декарбонизације“.

Милан Лаковић, извршни директор за финансије ЕПС-а, на панелу „Финансијски изазови енергетске транзиције“ 16. априла истакао је да би процес декарбонизације био одржив неопходно је да се укључе сви чиниоци, јер укупни капитални трошкови потребни за постизање циљева достижу 27 милијарди евра до 2050. године.

– Важно је обезбедити и правилно структурирање финансирања, повољне камате и довољно дугачак рок отплате – рекао је Лаковић. – Циљ ЕПС-а је да изађе на домаће и инострано тржиште капитала. Најпре очекујемо добијање кредитног рејтинга, а уколико буде адекватних ОИЕ пројеката, биће створени услови за емитовање наших првих зелених обвезница на српском тржишту капитала.

Лаковић је нагласио да није могуће спровести зелену транзицију из сопствених средстава и да је важно да се укључе држава, међународне развојне банке и финансијске институције, комерцијалне банке и свакако излазак на тржиште капитала. Он је додао да су за развој пројеката ОИЕ значајни ресурси ЕПС-а, земљиште које има у власништву и прикључци на мрежу.

– Најстарији блокови у ТЕ мораће да се повуку с мреже, а док су на мрежи могу се развијати соларне и ветроелектране. Неопходно је да будемо агилнији и присутнији на тржишту и развијамо односе с приватним инвеститорима. ЕПС је спреман да уђе у заједничко инвестирање и фер уговор о откуплу електричне енергије, али и да откупи зреле или завршене пројекте ОИЕ – објаснио је Лаковић.

■ Водосабирник на западној граници копа

На стражи против воде

Више од 15 објеката пумпи чувају најпродуктивније „Колубарино“ лежиште, а током прошле године ван граница копа испумпано је око 11 милиона кубика воде

Функционалност и ефикасност система одводњавања на Површинском копу „Тамнава-Западно поље“ потврђени су још једном и овог раног пролећа, које су обележиле велике количине падавина. Током десетак изразито кишних дана пажња радника Службе одводњавања била је на највишем нивоу. Како истиче Владимир Секулић, рударски пословодила ове службе, све пумпе су одлично радиле, а запослени су даноноћно били на опрезу.

■ Вечити рударски непријатељ

Када смо почетком априла посетили ову екипу, рударског пословођу са надзорником затекли смо на западној граници копа, тамо где лигнит са најниже тачке рудника ископава „ведричар“, а где се за запослене ове службе налази најбитнији објекат одводњавања – главни водосабирник.

– Претходна кишна недеља је пример ситуације када имамо појачаног посла, када су максимално ангажовани и људи и механизација. Пумпе су радиле најјачим капацитетом. Кључна нам је пумпа код „ведричара“, која је све издржала, јер је вода

скоро дошла до ивице бедема. Дежурали смо и са ровокопачем, у случају да буде неопходно да се пумпе износе на више етаже. Најгори су велики приливи воде који тешко могу да се испумпају у кратком временском периоду – истакао је Секулић, додајући да су и ове године зимски услови били уобичајени, као и да су они били спремни за њих. Имали су припремљене бакље за одмрзавање пумпи и све остало што је потребно за сигуран рад.

Познато је да у руднику не постоји сезона одводњавања – против воде се боре током целе године. Када нема изражених падавина, увек су ту многобројни токови подземних вода. Само током прошле године у редовним условима рада из копа „Тамнава-Западно поље“ испумпано је око 11 милиона кубика

Без журбе и нервозе

И у раду ове службе битна је спрега све три струке: рударске, машинске и електро. Када су у питању велики послови реконструкције цевовода, електричари и бравари су најнеопходнији. Да се високи напон искључи, да се извуче електроопрема, па демонтажа цевовода, па извлачење. За многе послове одводњавања неопходне су машине „Помоћне механизације“, а на машинама најiskusнији радници.

– Машина се спусти у воду и све канале прочисти. Не може то да ради почетник. Потребно је да се неко с доста искуства и сталожности спусти с машином, јер може доћи до заглављивања, обрушавања, превртања машине. Не сме да се жури и да буде нервозе – објаснио је Секулић.

воде. Слажу се да је њихов посао једна непрекидна борба с природом. Са водом се никад не зна, она само одједном наиђе. А њихова предност је што увек размишљају један корак унапред.

Водосабирник на западној граници копа је веома битан јер се налази на најнижој тачки копа, чак 92 метра испод нивоа површине терена, а пет метара испод нивоа мора, па се све воде из копа сливају управо овде. Две високонапонске пумпе од 500 киловата испумпавају воду из водосабирника ка црпној станици и преко ње даље у стари ток реке Колубаре.

– Водосабирник је најбитнији објекат јер он прикупља око 70 одсто свих вода које се улију у коп. Овде имамо две високонапонске пумпе и два цевовода, и ободне пумпе које помажу целом процесу. Оне бране тај део, а испод ЕШ-а у етажи имамо флајт пумпу. Те пумпе бране коп од површинских вода да се

Драгоцени пумпари

То је тежак посао, а они су најниже рангирани. Све је теже јер је коп све већи, има пуно пешачења од једне до друге пумпе. Није проблем кад је лепо време, али када ради више пумпи у исто време, онда пумпар мора да уклопи да их све обиђе. Има дана кад временски услови много отежавају њихов посао. Имамо пет пумпара по смени међу којима су и три жене. Битно је да су поуздани, да познају проблематику овог посла. Добар пумпар мора да зна да сагледа, процени и предвиди неке ситуације. Уз пумпе поред „ведричара“ које су нам најбитније пумпар је присутан 24 часа – рекао је Митровић.

Дејан Митровић и Владимир Секулић

не слију у коп, обухватају осталих 30 одсто вода. Она се испумпава на источну страну, и ту је дужи цевовод од четири километра, док је овај од два – појаснио је Владимир Секулић из Лазаревца, који има 29 година радног стажа са бенефицијама, а последњих десет година ради у овој служби.

Још један разлог зашто је ова тачка најбитнија на мапи објеката одводњавања је и то што на Четвртој угљеној линији ради специфичан багер „ведричар“ који тражи посебне услове за рад.

– За њега, који откопава најквалитетнији угљак до саме подине, најбитније су ове две пумпе које му обезбеђују суву радну средину. Правимо и подинске канале којима од њега што више одводимо воду. Како се он помера померамо се за њим, копамо нови водосабирник, радимо реконструкцију цевовода... Ево, ускоро нас очекује велика реконструкција цевовода на горњем делу копа ка Колубари. Овде има много песка по дну, а он отежава рад пумпи – рекао је Дејан Митровић, рударски надзорник у Служби одводњавања.

Он је истакао да је у том моменту стање у водосабирнику било оптимално, а вода на минимуму.

– „Ведричар“ нам је стално на памети. То некад ствара тензију јер његов рад зависи од рада наших пумпи. Ево и сад испред њега смо поставили малу пумпу која га прати. Довољно је да мало воде има у подини, он не може да ради. Такав је ово посао, размишљаш о води буквално 24 сата, често и код куће примамо позиве и неретко се враћамо на посао кад је нека ургентна ситуација – искрен је Митровић из Ваљева, који ради 20 година на „Западу“, а последњих пет је надзорник у овој служби.

Пумпе на све стране

Како се коп развијао, системи ширили и производни процес бивао све сложенији, тако су настајали и нови објекти одводњавања.

Њихова велика разуђеност по копу који заузима површину од 21 квадратног километра највећи је изазов за ове раднике-пешаке, пошто свој превоз немају. Дневно прелазе и по десет километара обилазећи објекте одводњавања који су разбацани по целом угљенокопу. На терену су распоређени два водосабирника, једна ретензија и око 15 објеката пумпи од десет до 500 киловата које тренутно испумпавају воду из копа. Радници ове службе одржавају и око десет километара цевовода свуда по системима. Надлежно-техничко особље има само речи хвале за све пумпаре, с којима су иначе у дефициту и који зато подносе највећи терет посла.

– Без њиховог пожртвованог рада не бисмо могли све да постигнемо. Много људи је отишло у пензију у претходном периоду, као и надзорно-техничко особље, па су најбољи пумпари и људи који имају знање и искуство сада заузели одговорнија места. То су све млађи људи, мирни смо у наредних

20 година. Добили смо надзорнике, али смо изгубили најбоље пумпаре – напоменуо је Секулић.

На самом ободу копа налази се језеро Кладница и црпна станица Радљево са четири пумпе које извлаче воду из копа која иде даље ка реци Колубари. Ту смо затекли руководе пумпи Данијелу Милутиновић и Братислава Јездимировића који прате ниво воде у језеру и контролишу рад пумпи.

– Четири године радим у смени, па ми је најтежи део посла тај сменски рад, али овде сам 12 година, тако да сам све савладала. Има тешких дана, а има и добрих, и све то зависи од времена. По лошем времену увек има највише посла. Обилазим и пратим рад пет ободних пумпи, некад их има четири, што зависи од количине падавина. Најтеже је увек зими, кад су јаки минуси, кад морам да одлеђујем пумпе, да пешачим, стојим у месту... А кад је лепо и сунчано време, онда овај рад на отвореном има много више својих предности – навела је Данијела појединости о свом позиву и притом похвалила колеге и њихову одличну сарадњу.

Да функционишу као једна породица, види се и у њиховом домаћинском опхођењу према радној средини – испред црпне станице су биле окречене уцветале воћке, импровизоване клупице у хладу, а околу је трчкарао њихов пас чувар.

– Битно је да се ми слажемо, да се поштујемо и помажемо. А посао кд сваки посао, у односу на рад на копу, сада сам растерећенији. Овде радим последњих 15 година, а пре тога сам 23 године био у Припреми. Ту сам цео дан, пратим рад пумпи, помно се прати ниво воде. Када траже, одавде издајемо опрему надзорницима, ту сам и да помогнем у монтажу када треба. За овај посао је битно да се разуме, да се буде концентрисан у свакој смени – рекао је Братислав Јездимировић из Каленића, на копу познатији као Браца, који има још годину и по дана до пензије.

М. Павловић

Братислав Јездимировић и Данијела Милутиновић

Генералка на „глодару осам“

Током инвестиционе оправке „осмице“, БТС систем је наставио ископавање угља багером Ц 700. Динамика ремонта условљена детаљним машинским захватима. У плану одвајање јаловинских и угљених трака

Годишња инвестициона оправка водећег багера БТС система на површинском копу Пољу „Е“, „глодара 8“, почела је средином марта. С обзиром на то да је планирано да ремонт „осмице“ ове године траје дужи временски период, рад на откопавању угља на БТС систему привремено је преузео багер Ц 700, који је благовремено прикључен. Ово решење омогућило је да БТС настави континуирано откопавање угља до средине априла када почиње ремонт Суве сепарације и отворило простор за реализацију једне од најдужих инвестиционих оправки у историји „глодара 8“. Надлежни су оценили да је два и по месеца неопходно да би се реализовале обимне интервенције на справи иза које је период рада на изузетно захтевном материјалу –

јаловини са доста заводњеног састава и каменог агрегата.

■ Повратак на повољнији режим рада

За ове послове је, као и обично, задужен „Метал“.

– Досадашњи рад БТС система подразумевао је да откопавање јаловине и угља радимо фактички самостално. Уз основну опрему, располагали смо и читавим низом справа које су нам у томе помагале, попут банда и „ф касете“. Ипак, оне нам убудуће неће бити потребне јер се враћамо на првобитни начин функционисања, који подразумева да ће и угаљ и јаловина имати своје траке. Зато ћемо током овог застоја неке од њих „превезати“ на Седми БТО систем, па ћемо прослојке и међуслојну јаловину одлагати тим путем, док ће откопани угаљ који отворимо имати своју траку – рекао је Стеван Вићентијевић, шеф система.

Он подсећа да импозантни „глодар 8“ већ неколико година откопава први угљени слој који је изузетно захтеван, како за копање тако и за транспорт. Ситуацију је компликовао и јаловински материјал који спада у ред најтежих, због абразивности и заводњености.

– Систем ради скоро без проблема када се копа само угаљ, али је ситуација у којој смо копали и јаловину и угаљ доносила велике изазове. Довољно је рећи да су

преко седам трака, дужине од око осам километара, ишла оба материјала, а јаловина нам је правила велике главобоље. Иако „глодар 8“ упркос томе што је „угљени“ багер може да ради на јаловини, то добро функционише док је нема превише, али не и када имамо четири јаловинска и један

■ Стеван Вићентијевић

угљени рез. Једноставно речено, багери на јаловини морају више да раде да бисмо ми давали боље резултате на угљу – изричит је Вићентијевић.

■ Машински послови у жижи

И у овом ремонтном периоду највише посла има машинска струка. Захтеви су веома сложени што је, уосталом, и утицало на планирану дужину радова. Предраг Вулићевић, машински инжењер Поља „Е“ који обавља надзор над овим делом посла, истакао је санирање озубљеног венца.

– Заменићемо чак седам сегмената, што је специфичан и дуготрајан поступак. Скидамо

колица дизања стреле радног моста, што није уобичајено, али је сада неопходно због регулације подмазивања. Добро је што смо, малтене на самом почетку оправке, средили сва три куглбана – каже Вулићевић.

Велики транспорт се отвара и биће замењени делови којима се може прићи. С друге стране, задигнут је мали транспорт, који је више изложен, сви елементи су извучени, и биће обављена комплетна репарација и сервис.

Вулићевић наводи да ће репарација радног точка бити урађена на лицу места. То значи да ће на самом монтажном плацу бити урађена варења, замена похабаних елемената и све што је потребно да се радни точак, израубован услед копања јаловине, доведе у пуну погонску спремност за задатке који су пред њим.

– Ремонт изводи „Метал“, али одређени делови иду на сервис и репарацију у радионице за машинско одржавање багера Поља „Е“. Делова за сада има, рок

оправке је дужи него обично и надам се да ћемо на време да добијемо све што је планирано. Очекује нас доста посла и када систем стане, јер је планирана велика реконструкција којом ћемо фактички „избацили“ страну која обилази цео коп. Тачније, вратићемо БТС на позицију од пре 20 година, када је пролазио кроз насеље Медошевац. То ћемо остварити постављањем две велике станице у овом насељу – истакао је Вулићевић.

■ Две траке за ефикаснију производњу

– Откопана јаловина биће транспортована на Седми БТО систем који се налази с десне стране БТС-а, док ће угљем преузети лева страна система. Очекујемо да ова промена значајно олакша посао и позитивно се одрази на производњу. Јаловина је овде пуна камења, шљунка, лепљивог материјала који блокира ролне и ствара низ потешкоћа којих немамо када се ради само са угљем. Иако „осмица“ може да ради са оба материјала, због дужине система увек дође до потешкоћа – појашњава Вулићевић.

Миливоје Радовановић, електроинжењер БТС система, који тренутно мења колегу, објаснио нам је да су витални електрорадови током ове инвестиционе оправке условљени машинским.

– Они мењају турбоспојницу, а наше је да променимо погон, односно мотор радног точка. Ови послови су од виталног значаја за рад багера и спадају у ред сложенијих. Максимално коректно пратимо машинске радове током ремонта, материјал ћемо обезбедити колико је у нашој моћи – каже Радовановић.

Наш саговорник је истакао и то да је током оваквих инвестиционих пројеката најважнија корелација свих служби.

– Недостаје људи, нарочито у овој ситуацији где имамо систем који упоредо ради. Ипак, упркос потешкоћама, захваљујући руководиоцима електрослужбе БТС система, успели смо да „покријемо“ све актуелне послове – рекао је Радовановић.

Д. Марковић

Легенда БТС-а

Угљени БТС систем тешко је замислити без Зорана Мирковића, багеристе, који је ту од почетка свог радног века и који је прошао скоро сва радна места. Колеге кажу да не постоји човек који боље познаје и више воли БТС од њега.

Деценијама је Зоран током ремонта задужен за надзор над чишћењем, прањем багера и чишћењем трасе. Захваљујући његовом ангажовању пре две године обављена је „генералка“ и сада је довољно само одржавање. – Чишћење и прање багера је одговоран посао и то се не може свакоме поверити, ма како на први поглед звучало једноставно. Овог пута, два дана смо га чистили и исто толико прали, што је неуобичајено дуго, али смо га припремили како треба за све послове – каже Мирковић, који је на себе у међувремену преузео и обавезу бриге о хидрантској мрежи.

На његовом багеру она је исправна у сваком тренутку, пумпа је пуног резервоара, цистерна од десет тона воде пуна, што је и те како значајно и за сам процес прања багера.

– Ипак, видно је да су цеви дотрајале, тако да сам упутио предлог Служби заштите на раду да се уради нова хидрантска мрежа јер је стара одслужила своје. На моје задовољство, захтев је одобрен и то ће бити урађено током овог ремонта. Још неколико ствари да доведем у ред, па ћу да размислим о пензији – нашалила се, за крај разговора, легенда БТС-а.

■ Зоран Мирковић

Ископана МИЛИОНИТА ТОНА УГЉА

Дисконтинуалном методом дневно се копа и на депонију транспортује од 3.000 до 4.000 тона угља доброг квалитета. Нова модерна опрема, која је у завршној фази монтаже, обезбедиће виши ниво производње

Средином априла на копу „Радљево“ ископана је милионита тона угља из система дисконтинуалне производње, која је на овом угљенокопу покренута у јуну прошле године.

– На терену је ангажована механизација „Колубара-Грађевинара“ коју тренутно чине четири хидраулична багера, утоваривач точкаш (УЛТ) и булдожер, уз подршку једног ЕШ-а са нашег копа који ради на откривању угља. Угаљ се камионима транспортује до тамнавске депоније, а рад је текао несметано и током зимског периода, захваљујући благовременом насипању трасе шљунком. Угаљ је доброг квалитета, без прослојака, и имамо дневни капацитет од 3.000 до 4.000 тона – истакао је Владимир Петковић, руководилац ПК „Радљево“.

Метода дисконтинуалне производње, која омогућава да се дође до багерима неприступачних делова лежишта, функционише с циљем припреме услова за

Владимир Петковић

рад два нова континуална система на овом копу.

Наш саговорник добро познаје сваки метар терена, јер на овом копу ради од његовог отварања. За њега и његове колеге милион није само број, већ круна заједничког труда, али и доказ да је „Радљево“ на добром путу да од пустиг поља постане коп који ће деценијама доносити сигурну енергетску стабилност.

Тренутно на БТО систему, чија је дужина око четири километра, раде роторни багер „глодар 10“, самоходни претоварни уређај – бандваген, одлагач и четири трачна транспортера Б200.

Да би „Радљево“ прешло на виши ниво производње, неопходна је модерна производна опрема, која се претходних месеци интензивно монтира. По завршетку монтаже и укључивању два модерна

Транспорт одлагача

Нови одлагач, тежине 1.550 тона, дужине чак 125 метара и капацитета одлагања 8.500 кубика откривке на сат, тренутно је у транспорту до радне позиције. Овај метални колос, једна од четири машине које се монтирају на монтажним плацевима у „Колубари“, радиће у оквиру Првог БТО система, заједно са роторним багером и системом трачних транспортера, који су у завршној фази монтаже.

Монтажа одлагача почела је у октобру 2024. године. Ову инвестицију, вредну око 25 милиона евра, реализовале су компаније „Јужна Бачка“, ФАМ и „Гоша“. Реч је о првој од четири велике машине у оквиру два БТО система за ПК „Радљево“, у које ће бити уложено укупно 180 милиона евра.

БТО система у рад, очекује се подизање капацитета у производњи откритке и брже отварање угљеног слоја.

Ова рударска опрема ће, како је предвиђено, у производни процес бити укључена током ове године, како би се убрзало откопавање откритке и створили услови за експлоатацију угља.

Нови одлагач прва је рударска машина од планираних за „Радљево“ која је кренула ка радној позицији. Мораће да савлада захтеван терен јер пролази поред постојећих транспортера и преко зарасле и неравне кипе „Тамнава-Источног поља“, што је захтевало изградњу посебних рампи. Његов долазак на крајње одредиште, стару кипу „Источног поља“, практично ће бити знак за почетак реконструкције система.

– Током реконструкције биће обављени значајни технолошки захвати. Радићемо на продужетку етажног транспортера Е1, као и везне траке В2 коју треба да продужимо преко мостова, СУ2 транспортера и повежемо на одлагалишну траку. Након тога, планирано је да се поред новог одлагача у рад укључе још две погонске станице, које су већ на локацији, распоређене у складу са својом функцијом. После провлачења гуме и вулканизације, следе функционалне пробе погонских станица које ће потврдити да су сви безбедносни механизми опреме потпуно исправни и усклађени са техничким прописима и стандардима сигурности рада. Затим следи повезивање са диспечерским центром за управљање и надзор. Тиме ће систем бити технички припремљен за рад у пуном капацитету – објаснио је Петковић.

Т. Симић

Ускоро почиње рад регионалне депоније

Новоизграђеним савременим комплексом Регионалног центра за управљање отпадом биће решено питање одлагања отпада у 15 општина које гравитирају ка њему

Средином априла свечано је обележен завршетак радова на изградњи Регионалног центра за управљање отпадом „Еко-Тамнава“ у Каленићу, једном од најзначајнијих инфраструктурних пројеката у области заштите животне средине у Србији. Том приликом нови комплекс обишли су Сара Павков, министарка заштите животне средине, Дарко Глишић, министар за јавна улагања, Флоранс Ферари, амбасадорка Француске у Србији, директор предузећа „Еко-Тамнава“ Зоран Петровић, као и председници и градоначелници 15 градова и општина које учествују у овом регионалном пројекту.

Свечаности поводом завршетак радова присуствовали су и представници Градске општине Лазаревац и Рударског басена „Колубара“. Званичници су посетили објекат намењен управљању, сервисирању и складиштењу лагуна за третман процедурних вода, који представља кључни сегмент система за заштиту животне средине у оквиру центра. Истакнуто је да ће примена савремених технологија омогућити безбедно управљање отпадом и значајно смањити негативан утицај на природу.

Министарка Павков истакла је важност улагања у овакве пројекте за унапређење квалитета живота грађана и нагласила је да је „Еко-Тамнава“ пример успешне сарадње државе, локалних самоуправа и међународних партнера.

Уз поштовање највиших еколошких стандарда, регионални центар ускоро ће почети са радом, чиме ће се обезбедити дугорочно и одрживо решење за управљање отпадом у овом делу Србије, и за 15 општина које ће ка њему гравитирати – Лајковац, Љиг, Мионица, Осечина, Уб, Владимирци, Коцељева, Лозница, Ваљево, Мали Зворник, Крупањ, Обреновац, Љубовија, Лазаревац и Барајево. Отпад који ће се довозити у Каленић пролазиће третман прања, сушења и одвајања енергетског отпада. Рециклабилни отпад ће се издвајати и продавати, а вишак који није за употребу одлагаће се у тело депоније.

М. Павловић

Од одлагалишта до депоније

Савремена регионална депонија се налази на простору где је некад било одлагалиште тамнавских копова. Рударски басен „Колубара“ уступио га је држави, а држава га затим предала локалним самоуправама општина Уб и Лајковац. Површина катастарске парцеле КП800 на територији општине Уб је око 40 хектара, док се 22 хектара налази на подручју општине Лајковац. У првој фази радова биће обухваћено око 30 хектара, а целокупан простор биће рекултивисан и приведен намени.

Млади уз подршку инструктора и врсних мајстора стичу искуства и упознају све сегменте рада. На неколико локација тренутно се педесетак ђака припрема да одмах одговори на све изазове посла

Знање које се не у

механизацији“ и десет на Пољу „Г“, а у „Преради“ осам. Истовремено, у „Металу“ се обучавају 23 ученика. Из аранђеловачке школе је седам ученика образовног профила механичар моторних возила, за које се учење кроз рад реализује у „Помоћној“. Сви остали ђаци се школују за браваре завариваче у лајковачкој школи.

■ Увек радно и са пуно елана

Окружени моторима булдожера, разводницима и ламелама, мајсторима – од бравара до електричара, зујањем и брујањем машина, будући механичари моторних возила у Булдожерској радионици „Помоћне механизације“ у Барошевцу теорију претачу у праксу.

– Из љубави сам изабрао школу и смер. Још као дете волео сам ову област. Доста смо научили, многа знања стекли. Волео бих да останем у „Колубари“ да радим – јасан је Никола Сарић, ученик друге године Техничке школе „Милета Николић“.

Ђорђе Чумић и Алекса Миливојевић, Сарићеви школски другови, хвале то што инструктори и радници несегично деле знање са њима.

Радионица за одржавање булдожера је једна од три локације „Помоћне механизације“ у којој се аранђеловчани спремају за будућу професију. У Ауто-гаражи у Рудовцима уче одржавање трапа, кочног система, замену ламела и корпи и друге поправке возила за масовни превоз радника у копу, а у сервису у Вреоцима одржавање путничких возила.

– Практика јесте битнија од теорије, али је и теорија важна да бисте уопште имали шта да примените. Ми настављамо оно што су професори започели. Док не видите својим очима, не можете имати потпуну представу

шта се дешава. Мало је фирми попут „Колубаре“ у којима можете да видите толико различитих возила – говори инструктор Слободан Лазаревић.

Рад с младима је право задовољство, истичу инструктори, који су прошли обуку и положили испит Привредне коморе Србије. Шале се да су се уз њих подмладили. Како је свако личност за себе, у психолошком

„Колубара“, одличан полигон за ученике

Пројекат дуалног образовања у „Колубари“ почиње 2019. године, када је уписана прва генерација ученика по овом систему школовања. Прва група ђака друге године две средње школе стигла је школске 2020/2021. године у „Метал“.

Читав процес од самог почетка воде запослени Сектора за управљање људским ресурсима РБ „Колубара“. Сарадња са школама, добијање и обнављање акредитација, лиценцирање инструктора, само су део активности које су кроз претходних седам година детаљно планиране. Данас је учење уз рад проширено на неколико локација у три производна дела „Колубаре“, са већим бројем ученика и ширим обимом струка за које се обучавају.

– Ђаци виде како систем функционише у пракси учећи од људи који тај посао раде свакодневно – истиче Павле Јевђевић, самостални стручни сарадник за развој људских ресурса. Његова колегиница Нина Јеремић наглашава да сарадња привреде и просвете доноси обострану корист – компаније добијају обучени кадар, школе унапређују наставу, а ученици имају веће шансе за запошљавање.

Иове школске године у погонима Рударског басена „Колубара“ ученици Средње школе „17. септембар“ из Лајковца и Техничке школе „Милета Николић“ из Аранђеловца стичу искуство у реалним радним условима. Као плодносан вид школовања, дуално образовање комбинује редовну теоријску наставу и рад код послодавца под вођством и надзором лиценцираних инструктора.

Сарадња „Електропривреде Србије“ и школа траје годинама и дефинисана је споразумом. Програм је усклађен са условима рада у „Колубари“. Током трогодишњег школовања ученици другог разреда долазе два пута седмично, а трећег три пута. У подстицајној атмосфери они под менторством инструктора и уз помоћ врсних мајстора улазе у посао. Запослени их подстичу на одговорност, колегијалност, радну дисциплину, тимски рад и друге вредности. Преносе им понешто од животног искуства у топлој, практично, породичној атмосфери.

Ученици месечно добијају новчану надокнаду која је, попут свих сегмената овог модела наставе, дефинисана Законом о дуалном образовању.

Тренутно је у погонима „Колубаре“ педесетак ђака. На „Површинским коповима“ је 17 ученика – седам у „Помоћној

Механичари моторних возила у „Помоћној механизацији“

Бравари заваривачи у Централном ремонту

ЧИ САМО ИЗ КЊИГА

приступу има нијанси. Практично, сваком ученику се прилагођавају.

– Неки су више заинтересовани, неки мање. Понеко је уплашен, али се с временом сви опусте. Било би добро да се најуспешнија од ове деце запосле, па ће одзив наредних генерација бити бољи. Изузетно је важно да радник прво радног дана не буде почетник – истиче инструктор Драган Бојић.

■ Дobar вар

Уз „Помоћну“, и у „Металу“ искусни мајстори су радо дочекали младе генерације. У Централном ремонту у Вреоцима другу годину заредом вештине неопходне за посао бравара заваривача стичу ученици лајковачке школе.

Из школске радионице у први план

Посебан пример успешности овог модела долази из сарадње са школом из Лајковца, која издваја три ученице ангажоване у Елмонту – Милену Јанковић, Марију Миловановић и Анђелу Мијаиловић. Њихова посвећеност, одговорност и воља за учењем изашли су из оквира ЕПС-а и „Колубаре“.

Представници школе кандидовали су их на фото-конкурсу за промоцију пројекта у организацији Канцеларије за дуално образовање и Националног оквира квалификација, где су управо оне изабране да представљају пример успешне праксе. Ове три девојчице, које се школују за занимање бравара заваривача, изабране су за заштитна лица пројекта Дуалног образовања у Србији.

– У трећем разреду је још боље. Поредићи с прошлом годином, много смо напредовали. Сада варимо другачије кашике. Усвојили смо различите методе варења као што је CO₂ и електродом. На почетку нам није било свеједно. Како је време одмицало, уклапали смо се и учили посао. Волео бих да останем овде. Предлажем свој смер свакоме ко то жели – поручује ученик Никола Јовановић.

На коментар друга из одељења надозевује се Ноле Велимировић, који је свој пут изабрао пратећи лична интересовања. Занимљиве су му све врсте заваривања. Истиче да би волео да ради у струци.

Марко Лазић, инструктор дуалног образовања, својих првих радних дана у „Колубари“ 2009. године сећа се као одласка у непознато. Ћацима који су у програму дуалног образовања формални почетак неће бити такав јер су прошли заштиту на раду, упознавање са алатима, материјалима и све друге деонице посла.

– Ученици су дошли с предзнањем и није било тешко увести их у свет машинства. С обзиром на разноликост опреме, у „Металу“ могу да виде и науче оно чега у осталим фирмама нема. Много је нових уређаја за заваривање, а уче и од добрих мајстора. Било да остану овде, оду у неку другу компанију или почну приватно да раде, ништа суштински ново неће моћи да виде, само ће да надограде постојећу основу – наглашава инструктор Лазић.

Важну карику у „Колубарином“ ланцу чини и Елмонт, „Металов“ погон у Лајковцу, где будући бравари заваривачи дочекују завршницу трогодишњег школовања.

– На почетку ми је хала деловала огромно и све је било чудно, али брзо смо

се прилагодили. Инструктори нам излазе у сусрет и све нам детаљно објашњавају. Зашто да не, било би лепо да овде останемо да радимо – додаје Марија Миловановић, ученица.

Запослени посебно хвале добро кућно васпитање и теоријско знање ученика, као и то што су пред завршетком треће године готово комплетни мајстори.

– Око 90 одсто посла могу да раде самостално. Не учим их само ја, сви смо укључени. Наши мајстори јесу мајстори свог заната. Од њих су ђаци добро научили посао. Саживели смо се, дишемо као један. Пошто је посао обиман, а људи све мање, било би добро да они који желе и остану са нама. Добро би нам дошли – поручује Дејан Урошевић, инструктор.

Посебан утисак током наше посете погону је да су старије колеге мотивисане да оно што деценијама раде пренесу млађима. Елана не недостаје.

– У школској радионици радили смо ситније послове, али скоро сам се уплашила када сам први пут ушла у халу. Све је било велико. И тај први сусрет са апаратом, све пршти. Међутим, запослени су веома предусретљиви, лако се све увезало. Варили смо профиле, конструкције за багер. Људи понекад коментаришу да је посао бравара заваривача мушки посао, али... Нас је овде четири. Заволеле смо струку, радимо. То нема везе с полом – резимира школску годину Анђела Мијаиловић и напомиње да би волела да се запосли у Елмонту.

За Марију су предуслови доброг вара мирна рука, квалитетно припремљен материјал и концентрација. После знања за Анђелу је најважније окружење без тензија. Обе ученице биће део тима Средње школе „17. септембар“ на предстојећем Републичком такмичењу у заваривању, што је још једна потврда квалитета дуалног образовања које се реализује у „Колубари“.

М. Караџић

■ Бравари заваривачи у Елмонту

Највећи део терета одржавања носе вулканизери, који ових дана припремају транспортне траке за прелазак опреме преко реке Колубаре

Ужурбано пред велику сеобу

Ово пролеће на Пољу „Г“ протиче у знаку интензивних припрема за велики логистички подухват који запослене очекује у наредном периоду. Машинска служба посебно је посвећена планирању преласка кључне механизације преко корита реке Колубаре, што ће бити круна тренутних инжењерских активности.

Припреме за ову акцију одвијају се упоредо са одржавањем редовне производње, па је током априла слика на копу изузетно динамична. Док један део система ради пуном паром, други је у стању „будне паузе“, због стратешких прегруписавања. Бранко Новаковић, помоћник управника Машинског одржавања, истиче да су стабилност система и правовремена припрема опреме приоритет коме је подређен рад свих служби.

– Угљени систем и багер „глодар 4“, који тренутно ради на БТД 2 систему, налазе се у завршној фази рада на овој локацији. Очекује се да багери на откривци раде до краја априла или најкасније до почетка маја – рекао нам је Новаковић.

Како сазнајемо, „глодар 4“ радио је и преко својих могућности без великог инвестиционог опоравка. Предстојећи транспорт преко Колубаре биће зато идеална

Бранко Новаковић

прилика да се на њему обаве сви неопходни ремонтни радови који ће продужити његов радни век.

– Без ове машине планови за откопавање угља у новим зонама били би практично неоствариви, па је њен ремонт приоритет за Машинску службу – наглашава наш саговорник.

Уз „глодар 4“, у плану је и пребацивање „глодара 2“ са бандом, што је за ову службу додатни изазов.

Када је реч о „глодару 1“, на Пољу „Г“ подсећају да је он тренутно због потреба посла ангажован на ископавању угља, иако је првенствено пројектован за рад на јаловини. Рад са неадекватним материјалом донео је извесне потешкоће, па се као решење планира замена његовог места са „глодаром 2“. Он ће преузети рад на овој позицији како би се сачувао интегритет опреме и осигурао континуитет производње.

Док се багери припремају за покрет, и транспортни системи захтевају максималну пажњу. На припреми трака ангажоване су вулканизерске екипе које су задужене за прецизно сечење гума на деоницима од 350 до 400 метара, што је предуслов за ефикасан прелазак система.

– Сваки метар гуме и сваки спој морају бити проверени, јер грешка у транспорту може значити недеље застоја. Вулканизери носе највећи део терета одржавања, радећи у изузетно тешким условима и осигуравајући да километри трака беспрекорно функционишу – објашњава Новаковић.

Највише потешкоћа у Машинској служби праве старост механизације и недостатак радника и резервних делова.

– Некада се наша служба ослањала на двоструко већи број извршилаца, а данас је тај број знатно мањи. Током последњих шест месеци коп је остао без 25 искусних радника, углавном због одласка у пензију. Често се деси да су и управници на терену до касно у ноћ, зато што је то неопходно да би се обавиле критичне интервенције – искрен је Новаковић.

Иако су изазови бројни, оптимизам не јењава. Искуство скупљано деценијама гаранција је да ће и предстојећа реконструкција бити успешна. Иако Поље „Г“ мења своју формацију, његова улога задржава исти значај.

Т. Крупниковић

Кад искуство води

Немамо већих брига, већ смо се изверзирали за посао пресељавања масивне рударске механизације преко речног корита. Протекле јесени успешно смо пребацили „глодар 1“ на задату локацију. Метода остаје иста, у корито реке постављамо цеви, које се затим загрћу земљом, чиме се формира привремени насип за безбедан прелазак механизације – укратко објашњава Новаковић и истиче да су инжењери и овога пута спремни за нове подухвате.

Екипа која спаја младост и искуство

Само током протекле године урадили су више од 1.000 интервенција на возилима Рударског басена „Колубара“

Ауто-сервис „Помоћне механизације“ у Вреоцима важна је карика у ланцу одржавања возног парка РБ „Колубара“, и у њему се свакодневно обавља велики број различитих интервенција на путничким и теретним возилима – од редовних провера до сложених поправки. Само током претходне године реализовано је 1.027 редовних и око 80 такозваних малих сервиса, уз бројне контроле и поправке.

Дејан Стојановић, пословођа, набројао нам је да су најчешћи послови реглажа трапа, замена лежајева на точковима, поправка кочница и замена плочица. Истакао је да се у радионици обављају и захтевнији послови попут дефектаже возила, генералних поправки мотора, поправки мењача, алтернатора и анласера, као и контрола исправности возила. Појаснио је и да одржавање возног парка у рударским условима превазилази стандардно сервисирање, јер су овде кварови тежи, а рокови краћи.

– Највећи обим посла бележимо током зимског периода, када отежани услови на копу доводе до чешћих кварова. Тада је у току и сезона техничких прегледа, која траје од новембра до јуна. У послу нам је веома значајна помоћ вулканизера који су ангажовани на припреми возила за зимске и летње услове – од крпљења и вулканизирања гума до њихове комплетне замене – додао је Стојановић.

У сервису тренутно ради 32 запослена. То је уигран тим у којем се тачно зна ко шта ради. Колектив је претежно млађи, што доноси неопходну енергију, уз искуство оних који су занат пекли деценијама.

Један од оних који радионицу најбоље познаје је Александар Гајић, који је на овом месту пуних 15 година. Он наглашава да су добри међуљудски односи и колегијалност оно што омогућава да сваки задатак заврше на време.

– Посла има доста, али кад је екипа добра све се лакше изнесе. Овде се сви разумемо и знамо да можемо да се ослонимо једни на друге – каже Гајић.

У радионици с поносом истичу да имају обучен и стручан кадар за све врсте мајсторских послова. Ту су ауто-електричари и ауто-механичари, као и поменути вулканизери, и сви се слажу да је за ефикасан рад најважнија јасна и одговорна комуникација.

Ауто-сервис у Вреоцима није само место поправки, већ је и место учења, а на том пољу посебно истичу сарадњу са техничком школом из Аранђеловца. Ћаци овде имају прилику да осете реалне услове рада у струци, учећи од мајстора који иза себе имају искуство у решавању специфичних проблема, што не могу да сретну у уџбеницима. Тако се на најбољи начин стварају нови кадрови за будућност.

Услове за рад запослени оцењују као добре. Труде се да пронађу најбржа и најефикаснија решења у ситуацијама када су у току јавне набавке резервних делова, које могу да потрају. Циљ им је увек исти – да што пре оспособе возила за рад и врате их у функцију.

Ј. Пакић

Брза дијагностика

Сервис у Вреоцима почео је да функционише као засебна служба 2003. године. Од тада је прошао кроз бројне трансформације, прилагођавајући се потребама и модернизацији возног парка. Значајан искорак начињен је и у претходних неколико година када је радионица опремљена новом дијагностиком за возила. Савремени уређаји омогућавају брзу проверу стања, прецизно лоцирање квара и ефикасније планирање поправки.

ЖИВОТ ПОСВЕЋЕН СИНУ И СТРУЦИ

Миливој Русован, који је у Сушару дошао убрзо након њеног отварања, био је део пионирске генерације која је прво удахнула живот новој технологији, а затим деценијама посвећено радила на њој

Миливој Русован, старешина смене у Сушари, недавно је отишао у заслужену пензију. Тако је успешно завршена још једна рударска прича која је, према речима његових колега, резултирала не само стабилном каријером већ и осетним доприносом развоју Рударског басена „Колубара“, коме је Русован посветио своје најпродуктивније године.

Присећајући се почетака, Русован каже да је његов професионални пут отворен давне 1987. године, када је са дипломом Више машинске школе у Ваљево први пут закорачио у погоне Класирнице у Вреоцима.

– Током првих пет година калио сам се као радник, учећи занат у Класирници, где сам две године радио као старешина смене. Након двогодишњег стручног усавршавања за рад са судовима под притиском и стицања лиценце, стигао сам до позиције старешине смене у новој Сушари 1995. године. На том месту сам, углавном у Б смени, радио до фебруара ове године, када сам након 45 година стажа са бенефицијама отишао у пензију – рекао је, одскора пензионер, Миливој на почетку разговора.

Миливој Русован

Миливој је у Сушару дошао само годину дана након њеног отварања. Био је део пионирске генерације која је, раме уз раме са аустријским пројектантима, удахнула живот новој технологији.

– Нова Сушара је расла заједно са мојим стажом. Било је то време када се у посао није улагала само снага већ и срце. Ентузијазам, стручност, залагање, колегијалност, као и радна дисциплина били су на висини, тако да није било тешко организовати посао. Лепо је знати да сте део себе уградили у погон који је стваран мукотрпним и дугогодишњим радом – нагласио је Русован.

Тешко је из његовог богатог животног и радног века издвојити било који период јер су, чини се, сви важни, а сећања на њих су му подједнако драга.

– Увек сам био присталица веће производње, али никада науштрб квалитета или безбедности. Нова Сушара је

пројектована на 855.000 тона сушеног угља годишње, а ми смо производили близу 800.000 тона. Сећам се времена кад је рекорд био од 45 до 48 осушених аутоклава за једну смену, што је био пројектни максимум – поносно каже наш саговорник.

Бити старешина смене три деценије значило је носити огроман терет одговорности.

– Управљати процесима у погону високог ризика, због угљене прашине и судова под високом притиском, захтевало је максималну преданост и непрекидно дежурство над поступком који не сме да стане. Поносан сам на чињеницу да у смени којом сам ја руководио није било несрећних случајева, чак ни у најтежим временима, током бомбардовања, поплава и других ванредних околности. Људски живот је увек био на првом месту. Током деценија које су прошле било је и лепих и тешких тренутака, мукотрпног и одговорног рада. Радило се

много и није се питало за радно време. За мене је најважније било да постоји слога међу људима и да се ради поштено – истакао је Русован.

Као члан комисије за полагање приправничког испита несебично је уводио младе у свет рударства, док је према колегицима гајио посебно поштовање, старајући се да буду поштеђене тешког физичког рада.

Паралелно са професионалним успесима Миливој је водио своју најважнију животну битку. Већ 26 година пожртвовано брине о сину Николи, особи са сметњама у развоју. С дубоком захвалношћу истиче да је имао добре колеге и управнике који су увек разумели његову ситуацију и пружали му подршку када му је била најпотребнија. Управо та узајамна људскост учинила је да му Сушара постане друга кућа.

Без страха од досаде и престанка активног рада Миливој каже да ће и пензионерске дане посветити сину, заједничким активностима на породичном плацу у селу Тулари код Уба где имају викендицу, као и путовањима по разним дестинацијама, нарочито бањама, које обојици пријају.

Т. Симић

Испраћај за памћење

Својим преданим радом, односом према послу и колегама, Русован је оставио неизбрисив траг и заслужио велико поштовање свих генерација.

О томе колико је био омиљен најбоље сведочи његов испраћај у пензију. У ресторану „Ловац“ окупило се више од стотину колега и пријатеља који су дошли са заједничком жељом – да му уз осмехе и захвалност пожелле срећне и спокојне пензионерске дане.

Из посебног угла о вечитом КОСОВСКОМ ПИТАЊУ

Ново издање аутора, саветника на Институту за новију историју Србије, бави се деловањем албанске емиграције током осамдесетих и њеним утицајем на политичке догађаје који су уследили на овим просторима

Упркос томе што је косовско питање једно од највећих проблема националне историје, чињеница је да ми немамо много књига које говоре о тој теми – истакнуто је као увод у интересантно и актуелно излагање доктора историје Петра Драгишића, који је у лазаревачкој библиотеци крајем марта представио своју нову књигу „Албанска емиграција и косовско питање: 1981–1989“. Ова монографија недавно је објављена у издању младе куће „Stella Polare“, а модератор вечери била је историчарка Оливера Драгишић, сарадница на пројекту, Петрова колегиница на Институту за новију историју и наша суграђанка.

Односи балканских народа у периоду после Другог светског рата тема је која превасходно окупира пажњу аутора током његове двадесет пет година дуге каријере на Институту. Посебну пажњу посветио је политичким и економским миграцијама, о којима се говори у многим његовим ранијим публикацијама, међу којима је шест монографија и око стотину научних радова.

У оквиру најновијег издања, публика добија увид у интернационалну димензију косовског питања, а искоришћена је и специфична хронологија. Тема о којој се углавном говори у оквирима последње деценије двадесетог века (од момента распада Југославије), овога пута омеђена је историјским догађајима који су се одиграли читаву деценију раније, почев од ескалације кризе 1981. године.

Овај приступ, који се косовским питањем бави под ознаком „дуге деведесете“, важан је јер донекле релативизује Милошевићеву улогу и подвлачи да је реч о проблему који је дуго укоренен у политици наших простора. То је једна од важних нити публикације, која

■ Оливера и Петар Драгишић

је подстакла дискусију присутних о томе да ли је ситуација у којој се Србија сада налази више резултат потеза њених политичких елита или деловања међународних сила и околности.

Аутор је говорио и о томе како је бавити се овако осетљивим и актуелним питањима савремене историје на методичан и одговоран начин који подразумева наука.

– Човек када улази у неку тему, без обзира на то да ли је у питању научни рад или било која друга област књижевности, мора да се узда у извесну дозу интегритета и храбрости.

Нисам имао проблем са тим јер ме инспиришу теме које су „горуће“. Истина је да се у нашој историографији многе ствари избегавају, али јавност, посебно у овако компликованим глобалним политичким околностима, очекује од нас да покажемо неке конкретне резултате свог рада. Ако ми не пишемо о Косову, Црној Гори, Босни – ко ће? – рекао је Драгишић, уз оцену да се у оквиру неколико наших најважнијих института који се баве овом облашћу и даље занемарљиво мало пише о актуелним темама.

А. Павловић

■ Конкурс Модерне галерије за наредну излагачку сезону

У сусрет новим изложбама

Модерна галерија Центра за културу Лазаревац расписала је јавни конкурс за самосталне, ауторске и групне изложбе, као и уметничке пројекте професионалних уметника за изложбenu сезону 2027. године. Конкурс је отворен до 30. јуна 2026, а резултати ће бити објављени крајем септембра ове године. Конкурсом се наставља пракса подршке савременом стваралаштву и уметницима пружа прилика да своје радове представе публици у Лазаревцу.

Заинтересовани пријаве треба да доставе у електронском формату на имејл адресу modernagalerialazarevac@gmail.com. Пожељно је да комплетна документација буде обједињена у PDF фајлу. У случају да није могуће електронско слање, пријаве се могу доставити и поштом Центру за културу Лазаревац.

Пријава мора да садржи основне податке о аутору – име и презиме, адресу, контакт телефон и имејл, као и евентуалну интернет презентацију. Неопходно је доставити концепт изложбе, фотографије радова са пратећим подацима (назив, техника, димензије или трајање и година настанка), професионалну биографију и техничку спецификацију поставке. Уколико је потребно, могуће је приложити и линкове ка додатним аудио, видео или онлајн садржајима.

Ј. П.

Уз подстицање креативности и критичког мишљења, листови су драгоцени записи о почецима надарених ученика

У ритму школске свакодневице

Фотографије, ликовни и литерарни радови, разговори са ђацима генерације, вуковцима и наставницима, успеси на такмичењима и конкурсима, екскурзије и излети, препоруке књига, учешћа на Школском позоришном фестивалу и Фестивалу хумора за децу. Овај збир тема само је део садржаја прошлогodiшњих бројева „Речи“ и „Лабудових крила“, школских часописа ОШ „Дуле Караклајић“ у Лазаревцу и ОШ „Милорад Лабудовић Лабуд“ у Барошевцу. Приближавајући се крају још једне школске године, представљамо их као део часописа основних школа са територије лазаревачке општине. Можда поље медија и комуникација неке од наших саговорника за деценију-две буде и професионални избор.

Дан школе је оквирно време објављивања и „Лабудових крила“ и „Речи“. За Барошевчане је то децембар, за Лазаревчане октобар. Под менторством својих професорки српског језика и књижевности, основци одлазе на терене, истражују, фотографишу и пишу у већини новинарских жанрова. Раде индивидуално, у пару или групно. Разнолике школске теме повремено шире причама из локалне средине. Реакције читалаца су увек одличне. Многима је рад у редакцији проширио погледе и ојачао самопоуздање.

Редакције планирају да осавременеју израз, како на нивоу текста тако и у домену визуелног. Жеља им је да трају. Уз друге видове информисања и промовисања школе, и „Лабудова крила“ и „Реч“ на један опуштенији начин допуњују циљеве редовне наставе.

■ Наследница „Различка“

Ослањајући се на темеље „Различка“, школског листа који је уређивала покојна Славка

Део редакције „Речи“

Ристивојевић, први број „Речи“ објављен је октобра 1999. године. У Уређивачком одбору била је Верка Урошевић. Потом су на новинама радиле Гордана Ранић Илић, Снежана Кезовић, Ивана Јанус и Катарина Оклобџија. С различитим задужењима лист данас стварају Маја Благојевић, Ранка Ћорђевић, Нада Миленковић, Виолета Младеновић, Верица Павловић, Снежана Кезовић и Даница Којић. „Речи“, наравно, не би било без ученика. Објавили су 27 бројева.

– Драго ми је што сам се укључила, другачије се вероватно не бих сусрела са целим поступком настанка новина. Можда ми је највеће изненађење било то колико заправо људи ради на једном броју. Много сам научила – од писања репортаже до сарадње у тиму. Још од млађих разреда часопис је био константа и место на којем ће наше идеје увек бити саслушане – сумира своје утиске Љубица Павловић, ученица одељења VIII₃.

Лана Вукић, из истог одељења, у интервјуима и анкетама посебно обраћа пажњу на психолошки приступ саговорницима и испитаницима.

Рад у редакцији јој је показао колико је цео процес сложен и сада са више критичког размишљања приступа текстовима.

Неда Ковачевић је највише допринела саставима са писмених задатака или такмичења. Димитрије Јелисавчић је још од нижих разреда желео да се прикључи. Заједно са својим одељењем VII₂ они су оформили и један вид телевизије. Радиле су извештаје из школе и града и закључују да су задовољни постигнутим.

– Новинарска секција је увек наилазила на изузетан одзив ученика. Препозната је као секција у којој је свака идеја добродошла. Негују се креативност и слобода мишљења, поштује се различитост и подстиче таленат. Тимским радом додатно се поносимо. Наставници усмеравају и помажу да се идеје реализују – износи Маја Благојевић, професорка српског језика и књижевности.

Дуловци се обично окупе почетком септембра и поделе дужности. Прикупе материјал о свему што се дешавало у претходној школској години.

Помоћ пружају и колеге које за млађе разреде прикупљају интересантне садржаје.

На такмичењима Друштва за српски језик и књижевност Србије добили су седам награда и признање за велико залагање у неговању школског новинарства и остварене резултате током 15 година такмичења. Поносни су на то што је „Реч“ међу девет најбољих часописа у конкуренцији од њих 50 и што заузима четврто место по броју награда.

Нада Миленковић, професорка математике задужена за прелом „Речи“, пре неколико година је потпуно преокренула дизајн часописа,

Почетак уз „Колубару“

У импресуму првог броја „Речи“ пише да је израду новина помогло Одељење за информисање РБ „Колубара“.

Запослени су смерницама и искуством допринели да почетна поставка листа, као основа наредних бројева, буде у складу са стандардима.

Део редакције „Лабудових крила“

дајући му модернији изглед. Важно је да фотографија буде у првом плану. Једино за чиме жали је што часопис није у боји. Ситне грешке у правопису и граматички коригује библиотекарка Даница Којић.

– Школски лист је непроцењив извор првих ђачких корака. Шта год да касније у животу постану, биће лепо да се сетимо почетка сваког детета које се трудило – подсећа библиотекарка Којић.

■ На крилима новинарства

На иницијативу пензионисане професорке Данице Николић, ОШ „Милорад Лабудовић Лабуд“ из Барошевца први број „Лабудових крила“ објавила је крајем 2022. године. Снежана Марковић, професорка српског језика и књижевности, од самог почетка је задужена за уређивање, лектуру и коректуру текстова, као и за техничко уређење и дизајн.

Ученици теме и форме бирају према својим склоностима. Обично почну с интервјуима, који буду костур издања. Досадашња четири броја сабрала су интервјуе с наставним, ненаставним и помоћним особљем, али и награђиваним књижевницама.

Међу 10–15 стално активних ученика виших разреда језгро „Лабудових крила“ чине Милица Лазаревић, Тина Милошевић и Нађа Николић, ученице одељења VII₁. Интервју је њихов омиљени жанр. Заједно спреме

питања, прођу их с наставницом, преформулишу ако је потребно. И уживају док раде.

– На почетку сам имала велику трему, питала се како ће читаоци реаговати, али сам врло брзо видела да су сви одушевљени нашим радом. Хвале наш таленат. У интервјуима сам се највише пронашла, вероватно зато што волим да разговарам с људима – осврће се на досадашње искуство Тина Милошевић, уз напомену да би можда једног дана радила у медијима.

Другарство неретко буде мотив да се прикључе редакцији. Често их квалификује знатижеља.

– То су радознали ученици немирног духа који се не задовољавају само редовним

часовима, већ би да изађу из учионице, да нешто питају и кажу. Не издвајају се по оценама, већ унутрашњој мотивацији. Радозналост је најпожељнија особина. Кроз лист сами себе боље упознају, схватајући да могу и знају више но што су мислили. Приметила сам и да међусобно боље комуницирају јер ученици осмог и петог разреда немају прилику да

Потпис и понос

Увек ми буде драго када видим своје име и презиме – веома је чест коментар ученика, било да су учествовали у стварању новина или су само поменути. Радује их и што су се њихове замисли преточиле у материјални облик.

раде заједно. То је предност и привилегија – појашњава наставница Марковић.

Барошевачки основци су посетили своје старије колеге. Из редакција дневног листа „Блиц“ и лазаревачких станица „Гем“ и „Кис“ изашли су фасцинирани. Посебно их је изненадила брзина рада професионалаца.

– Деца су јако маштовита, али та машта уме да се расплине. Трудим се да им покажем да у новинарству морају да се поштују рокови, уредник и још нека правила, али и да треба да негују креативну слободу и лични печат. Ослушкујем њихове идеје, ипак они најбоље осећају пулс школе, а потом им помажем да их уобличи – осветљава процес рада Снежана Марковић.

У Барошевцу се за децембар припрема пети број. На листи планова су, поред осталог, разговори са представницима ђачког парламента и председницима одељенских заједница. Најављују да ће „Крила“ можда добити продужетак у виду подкаста.

М. Караџић

Филологија и медији

У своју радну биографију пре просвете Маја Благојевић је уписала и Радио Лазаревац. Памти га као изузетно искуство. Снежана Марковић годинама креира „Твој магазин“, блог о култури и образовању у оквиру којег је урадила и серију интервјуа с еминентним личностима нашег друштва.

■ Лазаревчанка међу награђенима на међународном уметничком конкурс

Признање за уметнички рад

Уметница Татјана Војиновић из Лазаревца добитница је признања у оквиру престижног међународног такмичења FSU International Art Contest 2025, које је ове године окупило велики број аутора из целог света. Награда јој је уручена на свечаној церемонији одржаној 15. априла у Београду поводом Светског дана уметности, у организацији Факултета савремених уметности.

Овај међународни конкурс потврдио је свој значај и углед, будући да је на њега пристигло преко 200 пријава из чак 88 земаља, из различитих области уметничког стваралаштва – од сликарства и илустрације, преко фотографије и видео-арта, до дигиталне и вештачке уметности.

Татјана Војиновић награђена је у категорији признатих уметника, као потврда њеног досадашњег рада, аутентичног уметничког израза и доприноса савременој уметничкој сцени. Признања у овој категорији додељују се ауторима који се издвајају по креативности, оригиналности и континуитету у уметничком раду.

Свечана додела награда протекла је у инспиративној атмосфери, уз присуство бројних уметника, професора, студената и љубитеља уметности. Програм је обухватио презентацију награђених радова, представљање колега, као и прилику за међусобно упознавање и размену искустава међу учесницима из различитих земаља.

Т. К.

СУДБИНСКИ ВЕЗАН ЗА АПРИЛ

Захваљујући преданом раду генерација запослених, током шест деценија рада копа ископано је 565 милиона тона угља и готово 1,5 милијарди кубика откривке

Понекад су неки датуми – дани, месеци, судбински предодређени, а за површински коп Поље „Д“, чини се, најважнији је април. Ове године присетили смо се, не само да је датум почетка рада најпродуктивнијег копа у историји „Колубаре“ 13. април већ да су и прве тоне угља одатле кренуле такође у априлу, 1966 године. Од тада је прошло тачно шездесет година.

Лист „Колубара“ тог месеца објавио је текст, забележен пером Лазара Смиљанића, управника копа.

– И дође тај дан када Поље „Д“ испуни часно своју обавезу, дан производње – дан угља. Велики су напори уложени да би се до угља дошло. У овај дан треба да буде саливено све што је претходило њему јер су многи фактори утицали на реализовање тако обимног посла. Не треба изгубити из вида чињеницу да је Поље „Д“ почело сопственим средствима у време када перспектива рудника није баш била ружичаста. Због тога није чудо да су постојале разне дилеме о развоју Рударског басена „Колубара“, али

никада се није одступило од главног циља, изградње површинског откопа Поља „Д“ – написао је Смиљанић.

Те 1966. године произведено је 174.153 тоне угља и откопано 2,4 милиона кубика откривке. Радило се уз помоћ оскудне механизације пренете са копа „Рудовци“ – „марионима“, багерима типа „Линк Белт“ и ЕШ-евима. Управо ЕШ-ом о који су разбили флашу ракије за срећу, ископана је и прва тона угља, што је изазвало одушевљење и дало им снагу да превладају све тешкоће.

Током прве године рада угљеног система било је запослено укупно 473 радника. Три године касније производња је достигла 1.496.959 тона лигнита, док су резултати на јаловини премашили десет милиона кубика.

Иако су почетак рада обележили оскудна механизација и недостатак стручног кадра, стање се мењало и коп је константно напредовао. Поље „Д“ је први „Колубарин“ површински откоп на коме се производња угља и откривке одвијала на модеран начин, системом трачних транспортера. Критичне ситуације решаване су иновацијама, или у сарадњи са стручњацима техничких факултета и научних института.

Крај шездесетих година прошлог века обележила је велика криза у производњи струје и угља, као и лоша кадровска структура у Комбинату „Колубара“. Недостајали су рудари и инжењери, а већи број запослених није имао положене стручне испите. Захваљујући великим напорима колектива и уз минималну помоћ државе, 1971. године достиже се производња од четири милиона тона угља и око 13 милиона

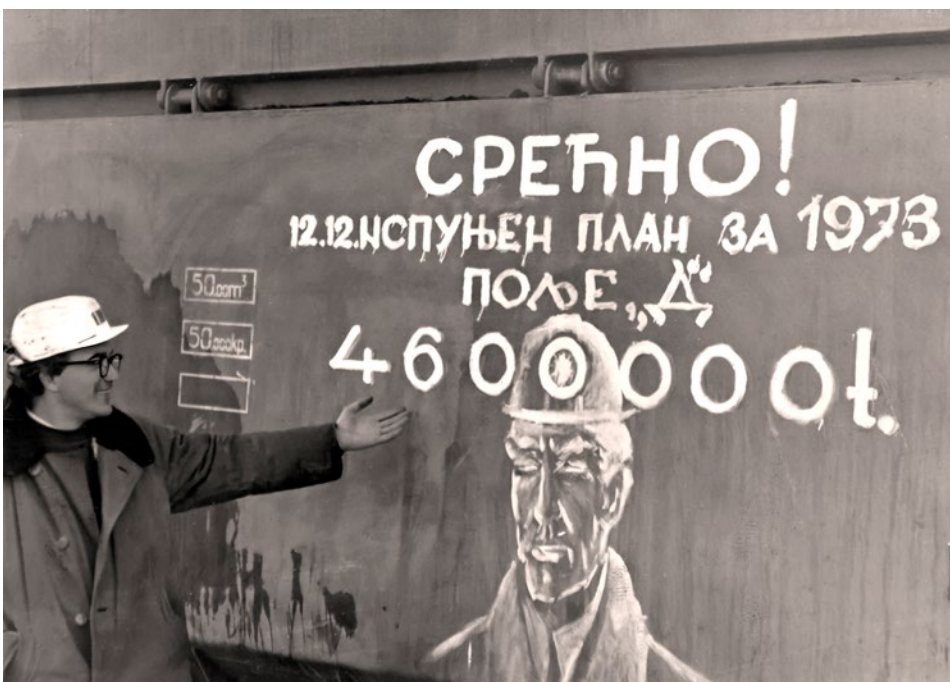
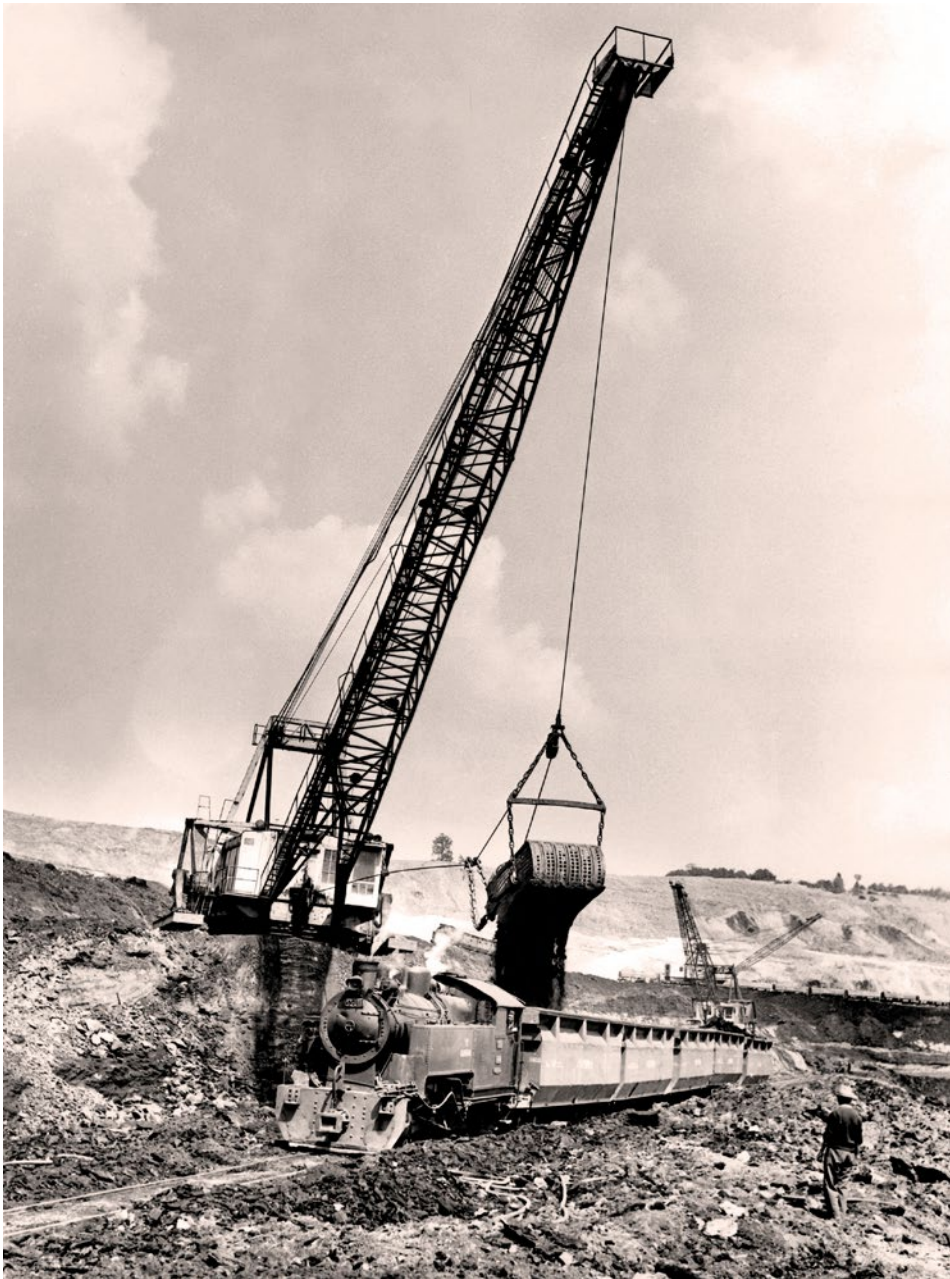
кубика откривке. Већ почетком седамдесетих изграђени су стални и привремени објекти, трафостанице, далеководи, телефонске централе и саобраћајнице, а дограђен је и монтажни плац.

Из године у годину производни резултати расли су на пет, седам, да би 1979. године ископано десет милиона тона угља и премашено 30 милиона кубика откривке годишње. У складу са тим, седамдесетих долази до значајног развоја друштвеног и личног стандарда запослених.

У „Колубари“ је оспособљен кадар за самостално руковање модерном рударском механизацијом, али су истовремено обучени и радници за одржавање опреме, ремонте и израду појединих делова багера. Добро организоване службе и припадајуће радионице само су повећавале продуктивност копа, о чему говори и податак да је годишње на њему остваривано више од 4.500 сати ефективног рада.

У зависности од потребе за већом производњом струје у Србији, Поље „Д“ се развијало етапно, повећавајући капацитет у више фаза. Тако откопане количине лигнита од десет иду ка 12, 15 и 16 милиона тона годишње. У Рударском басену „Колубара“ овај коп је годинама давао више од половине годишње производње. Највећа производња угља од близу 16 милиона тона постигнута је 1990. године.

Након тог врхунца продуктивности, исцрпљеност лежишта, велики број условљених реконструкција, лоши временски услови, али на првом месту експропријација, доводе до пада производње, тако да је у 2012.

и 2013. години са овог копа тешком муком остварена производња од око седам милиона тона угља.

Ипак, после великих поплава у мају 2014. године Поље „Д“ је поново накратко било носилац производње угља у „Колубари“. Крајем септембра те године остварен је изузетан производни резултат – пола милијарде тона ископаног лигнита. У годинама који следе, док се приближавао неумитном експлоатационом крају, са пет јаловинских, два угљена и системом ЕШ-ева, и даље је остваривао тражене билансе.

Скоро на сам рођендан, након 60 година, у ноћи између другог и трећег фебруара 2021. године, тачно у четири сата, стали су багери на површинском копу који је заувек обележио рударску историју.

Опште је познато да се деценијама смена предавала речима: „Бацили смо камен, ви га достигните“, што је значило да су оборили рекорд претходне смене. Било је година у којима се чизме и по шест месеци нису скидале. Било је свађа од којих је звечала и катарка багера, било је радости, и плача, нажалост, било је и оних који су ту изгубили животе. Прошло је много зима и снегова, и магле, и кише. Производња је остваривана кроз времена највећих криза, санкција, ратова и короне. Било је ручева, и ноћних смена, и безброј реконструкција. Врелих лета, усижаних глава и мудрих старих колега. И као ниједан коп пре и после, волело се Поље „Д“. Имало је и зашто јер је, са оствареном половином укупне производње „Колубаре“ и чињеницом да је свака трећа сијалица у Србији светлела захваљујући њему, остварило „рударски сан“.

Д. Марковић

Лет у свемир, нови почетак на Земљи

У брдовитој Шумадији, на пространој ливади, само дан пошто је Јуриј Гагарин 12. априла 1961. године облетео Земљу, родило се Поље „Д“. Кроз деценије које су протекле и које долазе, овај коп ће увек имати посебно место.

– Много сам се плашио овог датума, јер по неком веровању број 13 доноси несрећу. На сву срећу, касније ће се показати да су моја страховања била неоправдана. Тај 13. април био је ведар и сунчан, багер и булдожер окићени јоргованом, а терен благо заталасан и местимично обрађен пољопривредним културама. На терену је одржан и први производни састанак, под бандером, првом управном канцеларијом Поља „Д“. Трајао је кратко и одмах је дат знак за почетак радова. Булдожер за чијим су командама седели Живомир Бранковић Труман и Ануша Садик закопао је прву бразду. Погледао сам на сат: било је тачно девет сати и 37 минута. Изљубили смо се и узвикнули: Поље „Д“, срећно! – сећања су управника Лазара Смиљанића. Те године је уз велики труд 229 радника ископано 109.300 кубика откритке.

Надметање кошаркашких тимова „Колубара – Лазаревац 2003“ и „Металац“ у пуној хали окупило Ђопине пријатеље, бивше саиграче, ученике, љубитеље кошарке свих генерација

Човек који није изашао из игре

Нису све утакмице исте. Неке се играју због бодова, а неке због људи. Управо таква била је она одиграна 7. априла у хали лазаревачког спортског центра, када су се састали кошаркашки клубови „Колубара – Лазаревац 2003“ и „Металац“ из Ваљева. Резултат је остао у другом плану, јер је у центру пажње био бивши кошаркаш чије име повезује ова два клуба и два града – Душан Стевановић Ђопа.

Рођен 27. новембра 1954. године у Наталинцима, Стевановић је био један од најбољих центара свог времена. Са 203 центиметра висине и израженим осећајем за игру, оставио је дубок траг у клубовима за које је наступао од „Колубаре“, преко скопског „Работничког“, па све до ваљевског „Металца“. Тај период у „Металцу“ посебно се памти, јер је био један од носилаца игре и саиграч на кога се увек могло ослонити.

Његове партије против великих тимова и данас су део кошаркашких прича које се препричавају. Забележено је да је пружао врхунске партије против КК „Партизан“, често надигравајући и највећа имена југословенске кошарке тог времена, уз просек од невероватних 36 поена по мечу. Нашао се и на ширем списку репрезентације пред Олимпијске игре у Москви 1980. године.

Стевановићеву каријеру су обележиле анегдоте, које најбоље говоре о његовом карактеру. Једна од њих везана је и за гостовање у Задру, када је због бриге да сачува противничког центра добио

Додела захвалница

/// Фото: Сретен Пантелић

мотивациону поруку од саиграча: „Дуле, играћеш се с њим кд меча са мечићима“.

Надимак Мечка је остао, али је Дуле у тој утакмици већ у првом полувремену убацио 28 поена. Ипак, у Лазаревцу је одувек био и остао Ђопа, по надимку који носи из детињстава и по коме је постао опште препознатљив.

Играо је до 41. године, а након завршетка каријере остао је у кошарци као тренер и ментор млађим генерацијама. Његов утицај није се завршио са последњом утакмицом, наставио је да живи кроз рад са младима и кроз поштовање које ужива у свом граду.

Вече у његову част окупило је пријатеље, бивше саиграче, ученике, љубитеље кошарке свих генерација.

Посебан и можда најмотивнији тренутак вечери, био је видео са порукама његових пријатеља и сарадника. Са екрана су о Душану говорили Душан Алимпијевић, селектор репрезентације Србије, Владан Лазаревић и Војислав Кецојевић, саиграчи, Ђорђе Стојановић и репрезентативац Стефан Бирчевић, као и син Миленко Стевановић.

Као круна дугогодишње сарадње и у знак захвалности за постигнуте резултате, представници оба клуба уручили су Стевановићу захвалнице. Иако је повратак на паркет после три деценије био испуњен емоцијама, Душан је у свом кратком обраћању остао доследан својој препознатљивој скромности, захваливши се организаторима и публици на указаној части.

Овај сусрет је потврдио значај неговања спортских вредности и чувања традиције, показавши да су спортске каријере попут Стевановићеве трајна инспирација за будуће генерације лазаревачких кошаркаша.

Т. Крупниковић

Мисија која траје

Целокупна организација овог догађаја дело је удружења „Ја се бавим спортом, а ти“. Они већ годинама активно раде на промоцији спортских вредности, афирмацији здравог начина живота и очувању сећања на спортске великане. Реализацијом ове утакмице потврдили су се као важан актер у друштвеном и спортском животу Лазаревца, повезујући генерације.

/// Фото: Сретен Пантелић

КК „Металац“ и „Цибона“ Загреб

